

**Chambre des Représentants
de Belgique**

SESSION ORDINAIRE 1996 - 1997 (*)

11 JUIN 1997

PROPOSITION DE LOI

**modifiant l'article 459 du
Code judiciaire**

(Déposée par MM. Peter Roose et
Renaat Landuyt)

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Aux termes de l'article 459 du Code judiciaire, les avocats taxent leurs honoraires avec la discrétion qu'on doit attendre de leur ministère. Cette formulation cryptique voulue, adoptée par le législateur, laisse une grande liberté d'appréciation à l'avocat. Les garanties nécessaires ont néanmoins été prévues pour que l'équité triomphe. C'est ainsi que le client peut, par le biais du Conseil de l'Ordre des avocats ou d'une procédure judiciaire, montrer que la fixation excède les bornes d'une juste modération.

Il y a, entre l'avocat et son client, une relation de confiance réciproque. Cette confiance est très souvent ébranlée lorsque le client reçoit la note d'honoraires de son avocat. Les états d'honoraires sont de plus en plus souvent contestés.

Un autre problème réside dans le fait qu'un nombre croissant de citoyens n'osent pas, en raison de leur insécurité financière, consulter un avocat, au préjudice quelquefois de leurs droits.

(*) Troisième session de la 49ème législature

**Belgische Kamer
van Volksvertegenwoordigers**

GEWONE ZITTING 1996 - 1997 (*)

11 JUNI 1997

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van artikel 459 van
het Gerechtelijk Wetboek**

(Ingediend door de heren Peter Roose en
Renaat Landuyt)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Krachtens artikel 459 van het Gerechtelijk Wetboek begroten advocaten hun ereloon met de bescheidenheid die van hun ambt moet worden verwacht. Deze cryptische omschrijving van de wetgever duidt op een aanzienlijke appreciatievrijheid van de advocaat. Niettemin heeft de wetgever de nodige waarborgen ingebouwd om de billijkheid te laten zegevieren. De cliënt kan via de raad van de Orde van advocaten of via een procedure bij de rechtbank aantonen dat de begroting niet met een billijke gematigdheid is vastgesteld.

De relatie advocaat-client is gebaseerd op wederzijds vertrouwen. Dit vertrouwen gaat zeer dikwijls verloren wanneer de cliënt de ereloonnota van zijn advocaat ontvangt. Het aantal betwistingen omtrent de staat van het ereloon neemt toe.

Daarnaast is er de steeds groter wordende groep burgers die wegens de financiële onzekerheid geen advocaat durft aan te spreken, waardoor hun rechten soms worden geschaad.

(*) Derde zitting van de 49ste zittingsperiode

La présente proposition a pour objet de rendre plus transparente la relation entre l'avocat et son client et de faire en sorte que la justice soit plus accessible.

L'établissement d'une convention écrite préalable permettrait au client de mieux comprendre le calcul des honoraires de son conseil.

Ayant établi une convention, l'avocat aura tendance à appliquer des tarifs fixes. La présente proposition de loi laisse par ailleurs aux avocats la possibilité de pratiquer des tarifs adaptés en faveur de certains groupes spécifiques (par exemple, les cas sociaux).

En fin de compte, l'avocat qui pratique des tarifs peu élevés a la garantie de pouvoir le faire et le client conserve le loisir de choisir un avocat plus coûteux.

L'avocat a intérêt à conclure une telle convention, étant donné qu'à défaut de celle-ci, il ne peut percevoir ni frais ni honoraires.

Dit voorstel beoogt de transparantie in de relatie tussen de advocaat en zijn cliënt te verbeteren en eveneens de rechtstoegankelijkheid te vergroten.

De voorafgaandelijke schriftelijke overeenkomst moet de cliënt meer inzicht verschaffen in de berekening van het ereloon van zijn advocaat.

De overeenkomst zal de advocaat ertoe aanzetten om met vaste kostentarieven te werken. Dit wetsvoorstel laat de mogelijkheid open om voor specifieke doelgroepen (bijvoorbeeld sociaal zwakkeren) aangepaste tarieven te hanteren.

Uiteindelijk blijft de garantie behouden dat een goedkoop advocaat goedkoop kan werken, en dat de cliënt bewust een duurdere advocaat kan kiezen.

De advocaat wordt aangespoord om zo'n overeenkomst te sluiten, vermits hij zonder overeenkomst zijn ereloon en kosten niet kan invorderen.

P. ROOSE
R. LANDUYT

PROPOSITION DE LOI**Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

Art. 2

Dans l'article 459 du Code judiciaire, modifié par la loi du 19 novembre 1992, les alinéas suivants sont insérés entre les alinéas 1er et 2:

«Préalablement à son intervention judiciaire ou extrajudiciaire, l'avocat conclut avec son client une convention écrite, qui est signée par les deux parties et qui contient au moins les mentions suivantes:

1° les nom, prénom et domicile de toutes les parties à la cause;

2° le mode de calcul précis des honoraires;

3° le mode de calcul précis des frais de bureau;

4° le montant de la provision;

5° les mots «la présente convention est établie en autant d'exemplaires qu'il y a de parties signataires, chaque partie reconnaissant avoir reçu un exemplaire»;

6° la date.

A défaut d'une telle convention, l'avocat ne peut percevoir ni frais ni honoraires.».

6 mai 1997

WETSVOORSTEL**Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 459 van het Gerechtelijk Wetboek, gewijzigd bij de wet van 19 november 1992, worden tussen het eerste en het tweede lid de volgende leden ingevoegd:

«Voorafgaand aan zijn gerechtelijke of buitengerechtelijke tussenkomst, sluit de advocaat met zijn cliënt een schriftelijke overeenkomst, die door beiden ondertekend wordt en die minstens de volgende vermeldingen bevat:

1° de naam, de voornaam en de woonplaats van alle partijen in het geding;

2° de preciese berekeningswijze van het ereloon;

3° de preciese berekeningswijze van de kantoor-kosten;

4° het bedrag van het voorschot;

5° de woorden «deze overeenkomst wordt opgesteld in zoveel exemplaren als er ondertekenende partijen zijn en waarvan iedere partij erkent een exemplaar te hebben ontvangen»;

6° de dagtekening.

Bij gebreke aan dergelijke overeenkomst kan de advocaat zijn ereloon en kosten niet invorderen.».

6 mei 1997

P. ROOSE
R. LANDUYT
D. VANDENBOSSCHE